

Vlaams
Parlement

ingediend op **764** (2015-2016) – Nr. 9
14 juni 2016 (2015-2016)

Verslag

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuur,
Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn
uitgebracht door Bruno Tobback en Robrecht Bothuyne

over het ontwerp van decreet

houdende bepalingen tot begeleiding
van de aanpassing van de begroting 2016

Hoofdstuk 9. Leefmilieu, Natuur en Energie;
Hoofdstuk 11. Inwerkingtreding

Samenstelling van de Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn:

Voorzitter: Tinne Rombouts.

Vaste leden:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bart Nevens, Axel Ronse, Ludo Van Campenhout, Wilfried Vandaele;
Robrecht Bothuyne, Lode Ceyskens, Tinne Rombouts, Valerie Taeldeman;
Gweny De Vroe, Lydia Peeters;
Rob Beenders, Bruno Tobback;
Hermes Sanctorum-Vandevoorde.

Plaatsvervangers:

Jelle Engelbosch, Sofie Joosen, Jos Lantmeeters, Jan Peumans, Grete Remen, Sabine Vermeulen;
Sonja Claes, Jos De Meyer, Bart Dochy, Katrien Partyka;
Mathias De Clercq, Willem-Frederik Schiltz;
Bert Moyaers, Els Robeyns;
Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

Documenten in het dossier:

- 764** (2015-2016) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
– Nr. 2 en 3: Amendementen
– Nr. 4 t.e.m. 8: Verslagen

INHOUD

I.	Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw	4
1.	Toelichting door de minister	4
1.1.	Klimaatprijs.....	4
1.2.	Prijs Rudi Verheyen	4
1.3.	Afvalheffingen	4
2.	Vragen van de leden	5
3.	Antwoord van de minister	5
4.	Stemming	6
II.	Deel Energie, bevoegdheid van Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie.....	6
1.	Toelichting door de minister	6
2.	Amendementen	6
3.	Stemming	8
	Gebruikte afkortingen	10

De Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening, Energie en Dierenwelzijn besprak op 24 en 25 mei 2016 het aan haar toegewezen hoofdstuk van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2016 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 764/1). Op 24 mei werden de artikelen besproken die betrekking hebben op de bevoegdheden Omgeving en Natuur van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw. Op 25 mei werden de artikelen besproken die betrekking hebben op de bevoegdheid Energie van Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie.

Het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2015 werd samen geagendeerd met de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2016 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 19/1). Daarover werd een afzonderlijk verslag uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 19/4-G).

I. Deel Omgeving en Natuur, bevoegdheden van Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw

1. Toelichting door de minister

1.1. Klimaatprijs

In het kader van het klimaatbeleid wil de minister de lokale besturen aanzetten tot actie, daarvoor maakt ze vanaf 2016 jaarlijks 300.000 euro vrij. De Klimaatprijs zet duurzame klimaatprojecten van gemeenten en steden die een bijdrage leveren aan het behalen van de lokale en Vlaamse milieu- en klimaatdoelstellingen, in de kijker. Per provincie kunnen telkens twee klimaatprojecten elk 30.000 euro winnen. De projectoproep richt zich tot gemeenten en steden die het Burgemeestersconvenant ondertekend hebben. Waar meerdere gemeentebesturen betrokken zijn, komen ook de regionale instanties zoals intercommunale en provincie in aanmerking. Verschillende actoren kunnen het project uitvoeren of betrokken zijn bij de uitvoering, maar de gemeente moet wel een actieve rol hebben gehad in het project.

1.2. Prijs Rudi Verheyen

De prijs Rudi Verheyen is een prijs voor wetenschappelijk werk met een bijzondere verdienste voor het Vlaamse milieu- en natuurbeleid en wordt jaarlijks toegekend. Conform het Rekendecreet wordt hiervoor nu een normatieve decretale bepaling gecreëerd.

1.3. Afvalheffingen

Bij de begrotingsaanpassing 2015 is een verhoging van de afvalheffingen doorgevoerd die past in het principe dat de vervuiler betaalt. De tarieven namen toe met 50 percent en de compensatiefactor van 0,7 die privaatrechtelijke bedrijven mochten toepassen om hun fiscaal nadeel tegenover de intercommunales te ondervangen, wordt afgeschaft. Daarvoor is er immers een federale oplossing.

Op basis van een evaluatie zijn enkele bijstellingen noodzakelijk om het regulerende karakter van de heffingen en de continuïteit van een aantal sectoren te blijven garanderen.

Meer bepaald worden de heffingstarieven voor het storten van brandbaar afval, niet-brandbaar afval en geïmmobiliseerd afval verminderd, maar storten blijft duurder dan verbranden en de verhouding tussen het vroegere storttarief voor niet-brandbaar afval en het storttarief voor brandbaar afval blijft behouden. Het tarief voor geïmmobiliseerd afval wordt verminderd tot 30 euro per ton. Daarbij wordt verduidelijkt dat het tarief voor immobilisatie ook bij export maar mag worden toegepast als is aangetoond dat immobilisatie nodig is om te voldoen aan de in het Vlaamse Gewest geldende stortcriteria.

De tarieven voor het storten van residu's van de verwerking van shredderafval worden bijgestuurd in functie van de economische draagkracht. De wijzigingen moeten bijdragen tot het verzekeren van de rendabiliteit en de internationale concurrentiepositie van de post-shredderverwerkingsbedrijven.

De Vlaamse capaciteit voor het verbranden en meeverbranden van gevaarlijke en bepaalde ongevaarlijke afvalstoffen heeft een concurrentienadeel ten opzichte van het buitenland opgelopen door de verhoging van de tarieven met 50 procent. De verbrandingscapaciteit voor gevaarlijk afval heeft voor de aanvoer van afvalstoffen een hinterland dat in belangrijke mate buiten België ligt. Momenteel ligt de kost ongeveer 20 euro per ton hoger dan in het buitenland waar geen heffing geldt. Naar analogie van Nederland, waar vanaf 2015 een nultarief voor geïmporteerd afval geldt, wordt de heffing voor het (mee)verbranden van een aantal afvalstoffen op nul gezet. Het nultarief geldt uitsluitend voor de afvalstoffen die in het decreet vermeld zijn. Naast de goedkeuring van de kennisgeving die dienaangaande in het kader van de Europese verordening Overbrenging Afvalstoffen nodig is, is tevens een uitdrukkelijke goedkeuring van de OVAM nodig om het nultarief toe te passen.

Daarnaast omvat dit voorstel, aansluitend bij het beleid van de afgelopen jaren, ook enkele wijzigingen ter ondersteuning van het materialenbeleid zoals het verlengen of uitfaseren van het verlaagde tarief voor het storten van niet-recycleerbare residu's van selectief ingezameld gipsafval, afkomstig van bedrijven die selectief ingezameld gipsafval verwerken tot grondstof. De voorgestelde wijzigingen worden in hun geheel budgetneutraal begroot in relatie tot de voor 2016 begrote inkomsten.

2. Vragen van de leden

Bruno Tobbac stelt inzake de afvalheffingen vast dat ze het ene jaar met de helft worden verhoogd om ze zes maanden later alweer te verlagen. Dat maakt dat een sturende maatregel als de afvalheffingen niet bepaald nuchter overkomt. Hij kan begrip opbrengen voor de redenen maar elegant is het niet. Gezien de impact op het ruimtegebruik, de mobiliteitsproblemen en de luchtkwaliteit, is het nog maar zeer de vraag of Vlaanderen moet blijven inzetten op concurrentievermogen om afvalstromen hierheen te halen.

3. Antwoord van de minister

Minister *Joke Schauvliege* stelt dat in 2015 is afgesproken dat het principe dat de vervuiler betaalt, meer zou worden toegepast. Dat past trouwens in de principes van het Materialendecreet. De heffingen dalen niet, maar het systeem verandert om de concurrentiepositie veilig te stellen. Dat er, zo dat nodig blijkt uit evaluaties, bijgestuurd wordt, is niet meer dan redelijk.

4. Stemming

De artikelen 31, 32, 33 en 34 en de respectieve inwerkingtreding van de artikelen 33 en 34, zoals bepaald in artikel 37, 7°, worden aangenomen met 8 stemmen tegen 1 bij 1 onthouding.

II. Deel Energie, bevoegdheid van Bart Tommelein, vice-minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

1. Toelichting door de minister

Minister *Bart Tommelein* zegt dat artikel 29 zorgt voor een snellere doorstorting van de energieheffing. Volgens artikel 14.2.2 van het Energiedecreet moet die doorstorting per trimester gebeuren. De bedragen die worden geïnd door de toegangshouders zullen vanaf nu maandelijks doorgestort worden aan VLABEL. Op die manier komen de geïnde bedragen sneller op rekening van het Energiefonds, ter afbouw van het certificatenoverschot. Aangezien voor het heffingsjaar 2016 reeds eerder was vastgelegd dat de eerste doorstorting uiterlijk 30 juli 2016 moet plaatsvinden, zal deze versnelde inning worden toegepast vanaf augustus 2016.

Daarnaast zijn er nog twee eerder technische decreetbepalingen. Artikel 28 van het ontwerp van decreet verduidelijkt dat bij de indexering van de energieheffing het geïndexeerde bedrag wordt afgerond naar de hogere eurocent. Dit principe is ook van toepassing bij de milieuheffingen. In artikel 30 worden intergouvernementele organisaties expliciet vrijgesteld van de energieheffing. Deze vrijstelling, die op grond van het Europees recht van toepassing is, wordt decretaal ingevoerd teneinde discussies hierover te vermijden.

2. Amendementen

Rob Beenders heeft drie amendementen ingediend die het de minister moeten toestaan te handelen naar zijn uitspraken dat enkele aspecten van de Vlaamse energieheffing moeten worden bijgeschaafd om ze eerlijker te maken. Nu moeten meer dan 20.000 gezinnen 770 euro moeten betalen, 580.000 gezinnen moeten meer dan 100 euro betalen. Hij stelt voor om de inning stop te zetten om de minister toe te staan zijn huiswerk opnieuw te maken en het parlement een totaalplan te bieden, inclusief financieringsplan.

Minister *Bart Tommelein* stelt dat hij niet kan demarrereren als hij aan de kant moet gaan staan. Het is aandoenlijk hoe sp-a spartelt om elke verantwoordelijkheid in het dossier te ontwijken. Hij vindt dit onzindelijk.

Willem-Frederik Schiltz herinnert aan het verschil tussen de federale energieheffing die op verbruik is en deze bijdrage die andere criteria moet hebben. Door met schijven te werken, is de regering zo dicht mogelijk bij de ratio proberen te komen, zonder het non-bis-in-idemprincipe te schenden. Dat bepaalde gezinnen die elektrisch verwarmen, 770 euro zullen moeten betalen, komt omdat ze op het randje balanceren van de 20 megawattuur. Als ze hun verbruik iets verlagen, vallen ze in een lagere schijf en dus een lagere heffing. Trouwens, als er een bepaald type verbruik een andere behandeling krijgt, zal de Raad van State een heffing op verbruik niet toestaan.

Johan Danen herhaalt dat Groen de huidige heffing een heel slecht idee vindt. In december diende hij een amendement daarover in, maar dat werd weggestemd. Hij achtte het niet raadzaam het opnieuw in te dienen omdat de meerderheids-

geesten nog niet rijp lijken. Groen zal het amendement van sp·a goedkeuren. Als dat weggestemd wordt, zal Johan Danen later nog enkele bijkomende amendementen indienen om ongewenste effecten weg te werken. Allicht zal hij aldus in december een nog wat groter pakket van amendementen indienen.

Andries Gryffroy heeft de verantwoording van het amendement maar ook het artikel in de pers gelezen. Dat bedrijven 85 percent van de groenestroomcertificaten ontvangen en gezinnen 15 percent klopt niet, zeker niet als het enkel over die certificaten gaat die in het pakket van de distributienetbeheerders zitten. Dat zijn voornamelijk die van de 250.000 gezinnen die geïnvesteerd hebben in zonnepanelen. De verdeling van het aantal certificaten is exact 50 percent btw-plichtigen, 50 percent niet-btw-plichtigen.

Sp·a rekent op basis van een alleenstaande die gemiddeld 600 kilowattuur verbruikt. Die cijfers haalt de partij van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt die de gegevens van dat type gezin alsook van een gezin met twee leden en een gemiddeld verbruik van 3500 kilowattuur moet leveren voor Europese vergelijkingen. Distributienetbeheerders hebben echter becijferd dat alleenstaanden inderdaad minder verbruiken dan een gezin met vier leden, maar de verhouding die sp·a hanteert, stemt niet overeen met de realiteit: alleenstaanden verbruiken gemiddeld tussen de 2500 en 3000 kilowattuur per jaar; gezinnen tussen de 3000 en de 4000 kilowattuur. Uitspraken baseren op cijfers die niet kloppen, neigt naar demagogie.

Voorts kan de heffing enkel progressief zijn als ze federaal wordt. Net daarom is gekozen voor een progressief, forfaitair verstaffelde heffing.

Willem-Frederik Schiltz leest in de verantwoording dat de beslissing van de Vlaamse Regering om geen certificaten toe te kennen aan de biomassacentrale Bee in Gent de noodzaak van de inning van de energieheffing ondergraaft. Die beslissing over Bee heeft evenwel tot doel schulden in de toekomst te vermijden. Hij wijst Rob Beenders er op dat de doelstelling van de energieheffing net is het bestaande certificatenoverschot af te betalen. Bee is inderdaad goed voor ongeveer 2 miljard euro van de totale schuld van 9 miljard euro. Zelfs zonder de andere biomassacentrales schiet er nog altijd 4 miljard euro over. Dat deel van de verantwoording klopt niet, dus zal Open Vld het amendement niet steunen.

Rob Beenders vraagt de minister wel uit de wedstrijd te stappen want hij rijdt die op een oneerlijke manier. Wie oneerlijk sport en gepakt wordt, moet de ploeg verlaten. Dat is al gebeurd in deze ploeg. De Vlaamse Regering heeft de afgelopen maanden zelfs geroepen dat de energieheffing zou dalen als er geen steun meer gegeven werd aan de biomassacentrale. Het amendement kan de regering helpen de berekening opnieuw te maken. De vraag en de verantwoording zijn terecht: maak de energieheffing terug eerlijk en zorg voor draagvlak zodat er stappen voorwaarts gezet worden in de noodzakelijke transitie naar hernieuwbare energie.

Minister *Bart Tommelein* wordt voor het eerst in zijn lange politieke carrière beschuldigd van oneerlijkheid. Rob Beenders probeert de mensen voor de aap te houden. Hij neemt het hem bijzonder kwalijk dat hij het draagvlak voor hernieuwbare energie zo ondermijnt. Sp·a heeft fouten gemaakt waardoor een schuld van 9 miljard euro is ontstaan en doet nu alles om dat te verdoezelen. Twee miljard euro schuld is voor de steun aan zonnepanelen uit het verleden, 3 miljard euro voor de steun aan zonnepanelen in de toekomst. Vier miljard euro voor steun aan biomassa komt er nog eens bij, waarvan 2,1 voor Langerlo en 1,8 miljard euro voor Bee, maar dit slechts in 2020. Hoe meer sp·a dat blijft oprakelen, hoe meer de minister het aan de burger zal duidelijk maken.

Rob Beenders zegt dat de energieheffing oneerlijk is, maar heeft nooit gezegd dat Bart Tommelein een oneerlijk politicus is. Zo hij dat toch deed, zet hij het nu recht. Sp·a weet dat het verleden moet worden rechtgezet maar wil dat op een eerlijke manier doen. Toen hij aantrad heeft de minister trouwens zelf gezegd dat er bijschavingen aan de energieheffingen nodig zijn. Het amendement geeft hem gewoon enkele maanden de tijd om de berekeningen opnieuw te maken.

Het is niet omdat Rob Beenders blijft herhalen dat de heffing eerlijk moet zijn, dat zijn amendement eerlijk is, aldus *Willem-Frederik Schiltz*. Iedereen fulmineert net omdat het amendement geen alternatief biedt, maar gewoon wil dat de heffing opgeschort wordt. Rob Beenders voert geen inhoudelijk debat. Dat komt omdat er geen alternatieven zijn, de heffing zoals ze nu is, is het minste kwaad. De verdeling tussen gezinnen en bedrijven is helemaal niet zoals Rob Beenders beschrijft. Als de heffing via de belastingen zou gebeuren, zou die helemaal op de kap van de gezinnen zijn, want Vlaanderen mag geen vennootschapsbelastingen heffen. Hij apprecieert de aanpak van Johan Danen die de zaak wil bestuderen en tegen het einde van het jaar enkele constructieve voorstellen wil doen. Dat is een intelligente manier van oppositie voeren, weg van de slogans, maar oplossingsgericht.

Rob Beenders herinnert aan de voorstellen die sp·a al gedaan heeft. Ook na vandaag zal zijn partij voorstellen doen tot aanpassing. Hij denkt echter dat bij een begrotingsaanpassing dit amendement gepast is.

3. Stemming

Artikel 28

Amendement nr. 5 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 764/3) strekt ertoe artikel 28 te vervangen door wat volgt:

"Art. 28. In artikel 14.1.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, vervangen door het decreet van 19 december 2014 en gewijzigd door het decreet van 18 december 2015, wordt in paragraaf 1 het woord "maart" vervangen door het woord "juli"."

Het amendement wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Artikel 28 en de respectieve inwerkingtreding zoals bepaald in artikel 37, 1°, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Artikel 28/1 (nieuw)

Amendement nr. 6 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 764/3) strekt ertoe een nieuw artikel 28/1 toe te voegen, dat luidt als volgt:

"Art. 28/1. Artikel 14.1.2 van hetzelfde decreet wordt vervangen door:

"Art. 14.1.2. Het tarief van de heffing bedraagt 15 eurocent per afnamepunt per maand dat de afnemer in het heffingsjaar is aangesloten geweest op een van de netten, vermeld in artikel 14.1.1, §1."."

Het amendement wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Artikel 28/2 (nieuw)

Amendement nr. 7 (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 764/3) strekt ertoe een nieuw artikel 28/2 in te voegen, dat luidt als volgt:

“Art. 28/2. Artikel 14.1.3 van hetzelfde decreet wordt geschrapt.”.

Het amendement wordt verworpen met 9 stemmen tegen 2.

Artikel 29

Artikel 29 en de respectieve inwerkingtreding, zoals bepaald in artikel 37, 1°, wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Artikel 30

Artikel 30 wordt aangenomen met 9 stemmen tegen 2.

Tinne ROMBOUTS,
voorzitter

Bruno TOBBACK
Robrecht BOTHUYNE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

btw belasting over de toegevoegde waarde
OVAM Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij
VLABEL Vlaamse Belastingdienst